

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-570

14.6.2021

Fremtind Forsikring AS

Ansvar

Urettmessig felling av trær på nabotomt – oppdrag utført av tredjepart – naboloven § 2, jf. § 9.

Klager oppdaget den 13.2.19 at det urettmessig var fjernet et furu- og et grantre på deres eiendom. Trærne var felt av en uavhengig tredjepart som hadde fått i oppdrag å felle trær på naboeiendommen av sikrede. Trærne hadde etter det opplyste stor betydning for eiendommen til klager, og det ble innhentet en fagkyndig vurdering for å få oversikt over hva det ville koste å gjenskape/replante de to trærne. Den 26.3.19 fremmet klager krav om erstatning overfor sikrede som hadde engasjert tredjepart for felling av trærne. Det ble vist til at sikrede hadde utvist grov uaktsomhet, alternativt at det forelå et rent objektivt ansvar, jf. naboloven § 2, jf. § 9. Selskapet avviste kravet under sikredes ansvarsforsikring med henvisning til at sikrede ikke hadde utvist erstatningsbetingende uaktsomhet. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 277 651,25

Saksfremstilling

Saken gjelder spørsmål om selskapet er erstatningsansvarlig under sikredes ansvarsforsikring for urettmessig felling av trær på klagers nabotomt.

Klager oppdaget 13.2.19 at det var fjernet et furu- og et grantre på deres eiendom. Trærne hadde stor betydning for klagers eiendom, blant annet for å skjerme eiendommen for innsyn og vind. For å få en oversikt over hva det ville koste å gjenskape de to trærne, ble en fagkyndig engasjert for befaring av eiendommen den 22.3.19. Fra rapporten hitsettes:

Bakgrunn

På eiendommen S... er det blitt hogd et furutre (*Pinus sylvestris*) og en gran (*Picea abies*). Trærne var i god vekst og rundt 18-20 meter høye. Dette er med utgangspunkt i et gjenstående furu og grantre som står i umiddelbar nærhet som ble høydemålt til henholdsvis 17,5 meter på furutreet og 20 meter for grantreet

Trærne er aldersdatert til 64 år for grantreet og 40 år på furutreet. Stubbediameteren på grantreet var 50 cm og 39 cm for furutreet (vedlegg 1)

Trærne var vitale og hadde ingen synlige tegn på svekkelse. Både furu og gran har en høy forventet levealder, og kunne potensielt ha stått i hundre år til.

Innledningsvis må det legges til at D... har lagt ned en formidabel innsats i planlegging og opparbeiding av eiendommen. D... er svært opptatt av samspillet i naturen, noe eiendommen bærer preg av. Her finner vi bikuber, frukttrær, hønsehus og bærbusker, for å nevne noe. Naturens særpreg er også noe D... verdsetter høyt, og av den grunn er det mange ulike trær og busker med ulike særpreg og egenskaper. De to store trærne spilte en naturlig og viktig rolle inn på denne eiendommen

...

Bruksområder

Trærne hadde flere viktige funksjoner i området av flere årsaker, hvor alle kan knyttes opp til at de var store og fullvoksne trær. Denne funksjonen vil være svært vanskelig å gjenskape i umiddelbar framtid. Effekten av hogsten har også blitt ytterligere forsterket, da det er hugget en stor andel trær på naboeiendommen, og etter D... utsagn er det planlagt å hogge flere av trærne som står igjen.

Eiendommen ligger svært landlig til og er et typisk kulturlandskap med innslag av innmark, beiter, skog og spredt bebyggelse. Store trær er en selvfølge inn i dette landskapet.

For D... hadde treet en stor estetisk verdi. Fra stuen hadde man direkte utsyn til trærne. Furutreet inneholdt en ekornkasse hvor det bodde ekorn hele året. Ekornhuset ble knust under hogsten. D... importerte umiddelbart et nytt ekornhus fra Tyskland til 3000,- inkl mva og frakt.

Utfordringen nå er å finne et tre å henge dette opp i, da det er få trær igjen på eiendommen som egner seg til å henge opp ekornhuset i.

Hogsten har åpnet utsynet mot naboeiendommene, noe som ikke var ønskelig. I tillegg har hogsten medført betydelig innsyn rett inn på eiendommen til D.... Dette er også svært uønsket.

...

Behandlingsforslag

Ut fra dagens situasjon er det svært krevende å gjenskape trærne tilbake til opprinnelig stand. Det knytter seg store tekniske utfordringer med å plante så store trær. Utfordringene knytter seg til transport, uttak av stor nok rotklump, forankring av trærne over flere år, og aspektet om trærne i det hele tatt overlever en slik behandling.

Under følger et regneeksempel på hva det vil koste å gjenskape de to trærne. Det er viktig å presisere at dette gjelder to trær i størrelsen 9-10 meter. Trærne som sto på området var nærmere dobbelt så høye som dette. En replanting av trær på 18-20 meter er mulig å gjennomføre, men det er krevende å beregne kostnader knyttet til en slik replanting. For å vise noen reelle forhåndstall velger jeg derfor å beregne utplanting av trær på opp mot 10 meter, da dette er mer utbredt og det lettere å få et mer nøyaktig kostnadsbilde. De faktiske kostnadene til utplanting er derfor ikke representative for tilsvarende trær som er felt. Det er ikke usannsynlig at kostnadene under må dobles for å få et riktig bilde

Beregningene under viser etableringskostnader for to trær:

Etableringskostnad

...

Sum replanting av to trær, inkl 25 % mva. kr 277 651,25

...

Klager fremmet krav om erstatning overfor sikrede 26.3.19.

Sikrede meldte saken inn til selskapet under egen ansvarsforsikring den 18.7.19 og oppsummerte saksforholdet slik:

Det ble feilaktig felt 2 trær på D... eiendom i forbindelse med et oppdrag jeg ga til K..., G... om felling av trær på min tomt. Jeg ga han kart over tomten min og ba han innstendig om å ikke felle trær på annen manns tomt. Det var også en telefonsamtale mellom min far og K... G..., der min far igjen presisterte at det ikke måtte tas trær på annen manns tomt. Jeg var heller ikke tilstede under fellingen av trærne. Da uhellet var skjedd bekostet jeg ny oppmåling gjort av kommunen på kr. 7500, da K... G... mente at de lå på min tomt i følge målebrevet. I følge M... H... som målte opp tomtegrensene var det ingen avvik mellom tidligere oppmålingsbrev som G... brukte og det nye målebrevet. Det viste seg da at de 2 trærne lå på D... tomt. 26.03.19 mottok jeg et krav fra D... advokat (se vedlegg). Jeg avviste kravet da jeg mener at det er K... G... som er ansvarlig for fellingen. Videre har forliksavtalen blitt redigert fra D... hold flere ganger uten aksept fra meg, da jeg fortsatt mener at det ikke er jeg som skal være skadelidende i denne saken. For å få til en minnerlig løsning kom jeg allikevel med et forslag til avtale, som de avviste:

Kravet ble avslått av selskapet 22.7.19 med følgende begrunnelse:

Etter en gjennomgang av saken og samtale med vår kunde, stiller vi oss noe uforstående til at erstatningskravet for de to felte trærne rettes mot M... , og ikke mot den som faktisk felte trærne.

Vår kunde har forklart at K... G... fikk i oppdrag å felle noen trær på hennes tomt, og at han i den forbindelse fikk et kart over tomten som klart viste hvor tomtegrensen gikk. Det ble også presisert to ganger overfor G... at det kun måtte felles trær på M... eiendom.

Når vår kunde har engasjert en tredjepart for å utføre en jobb på hennes eiendom, og gitt vedkommende et kart som klart viser hvor tomtegrensen går, kan vi ikke se at det er grunnlag for å holde vår kunde ansvarlig for at denne tredjeparten likevel feller trær utenfor hennes tomt. Det presiseres at M... på ingen måte har bedt om at de to trærne på deres klienters eiendom skulle felles. M... var heller ikke til stede da trærne ble felt.

Etter vårt syn har vår kunde ikke utvist noe form for uaktsomhet i denne saken, og kravet må eventuelt heller rettes mot den som faktisk felte trærne.

Da vi ikke kan se at det foreligger noe ansvarsgrunnlag for å holde vår kunde ansvarlig for skaden på dine klienters eiendom, avvises følgelig kravet.

Selskapet mottok den 20.9.19 en tilbakemelding fra klager hvor det ble opplyst at tidligere krav og anførsler ble opprettholdt fra deres side.

Klager tok 7.1.20 på nytt kontakt med selskapet for å informere om at oppdragstaker G. hadde forklart muntlig at sikredes fremstilling av saksforholdet ikke var riktig:

Slik denne side forstår det avvises mine klienters krav fordi selskapet ikke kan se at M... har utvist noen form for uaktsomhet. Dette fordi M... skal ha opplyst at hun skal ha engasjert en tredjepart G... for å utføre en jobb på hennes eiendom, skal ha gitt G... et kart som klart viste tomtegrensene, samt at hun to ganger skal ha presisert overfor G... at det kun måtte felles trær på hennes eiendom.

I telefonsamtale med undertegnede har G... forklart at M... fremstilling ikke er riktig. Han forklarte at fellingen av trær ble gjort som vennetjeneste mot at han, og de som hjalp han, skulle få beholde veden. Han fikk ikke et kart, men ble forklart at han skulle felle alle trærne ned til veien og rundt svingen, dvs. alt som sperret for utsikten hennes. Først da det oppstod tvist mellom mine klienter og M... ble han gitt kopi av kart.

Mine klienter kontaktet kommunen for å måle grensene etter at trærne ble felt. Dette fordi de så at trærne hadde blitt felt, og at grensemarkeringene tydelig viste at trærne stod på deres tomt. Noen dager etter dette ble hun kontaktet av en fortvilet G... som først sa hadde fått et kart av M.... Min klient mente at dette kartet ikke kunne være riktig siden kartet viste at deres tomt gikk over veien og inn i nabotomta. Dette kartet skulle også ha vist at veien egentlig går over det som er naboens gressplen og fjell på tomta hans. Min klient kontaktet kommunen på nytt og det ble gjennomført en oppmåling. Denne oppmålingen bekreftet at veien og grensemarkeringene i realiteten er der de skal være.

Det bemerkes i tillegg at G... på dagen nevnt ovenfor hadde med seg en venn som bekreftet at de hadde blitt instruert til å ta alle trærne helt ned til veien, og at de først fikk kart fra M... etter at tvisten hadde oppstått.

Senere skal M... selv ha kontaktet kommunen for en ny oppmåling, og denne oppmålingen skal igjen ha vist at grensemarkeringene er der de skal være. Etter det opplyste skal dette ha ført til stor skuffelse for M... siden hun håpet at mine klienters bikuber befant seg på hennes tomt, hvilket oppmålingen bekreftet at de ikke gjorde.

På bakgrunn av ovennevnte kan denne side ikke se at det medfører riktighet at M... ikke skal ha utvist uaktsomhet slik selskapet til nå har lagt til grunn.

Selskapet svarte 5.2.20 at sikrede var blitt forelagt G.s forklaring, men at denne ikke endret sikredes standpunkt. Det ble videre bedt om at klager innhentet en skriftlig forklaring fra G. og hans venn.

Saken ble brakt inn for Finansklagenemnda 7.10.20.

Klager krever erstatning for feilaktig felling av trær og anfører at sikrede var uaktsom. Det er sikrede som har bevisbyrden for hvilke retningslinjer som ble gitt til tredjepart. Med klare og tydelige instruksjoner fra sikrede til G. forut for oppdraget ville den urettmessige fellingen av trærne på nabotomten vært unngått. Bare to uker før trærne ble felt hadde kommunen gjennomført en

oppmåling av tomten og synliggjort eiendomsgrensen. Sikrede kunne også ha unngått feilen ved å merke de trærne som skulle felles.

Alternativt må det anses å foreligge et rent objektivt ansvar. Sikrede har i dette tilfellet erkjent at det feilaktig ble felt to trær på klagers eiendom. Det følger av granneloven § 2, jf. § 9, at ingen må påføre naboeiendommen en skade, og at handlinger i strid med denne bestemmelsen kan medføre ansvar for det økonomiske tapet. Bestemmelsen fastsetter et ansvar uten skyld (objektivt ansvar) for den ansvarlige, som normalt vil være eieren (sikrede).

Etter klagers oppfatning foreligger det videre årsakssammenheng mellom den ansvarsbetingende handling og klagers økonomiske tap ved gjenoppretting.

Hva gjelder utgangspunktet for erstatningsutmålingen har klager vist til skl. § 4-1 som fastsetter at erstatning for tingskade og annen formueskade skal dekke skadelidtes økonomiske tap. Det følger av relevant Høyesterettspraksis (bl.a. Rt. 1992 s. 1469 og Rt. 1996 s. 1473) at utgifter til å forhindre, begrense eller avbøte en skade vil kunne kreves erstattet selv om den skadede interesse ikke har økonomisk verdi. Dette er også omtalt i lærebok i erstatningsrett, Peter Lødrup 6. utgave, på s. 451 hvor typiske eksempler blir oppgitt å være tilfeller hvor en nabo uten tillatelse fjerner ett eller flere trær som skygger for solen. De felte trærne var av stor verdi for klager da disse vernet mot innsyn, og ellers var en viktig del av dyrelivet. Dette taler for at de tiltak som er beskrevet i rapporten var utgifter til nødvendig utbedring, jf. også **RG 2008-283**.

I forlengelsen av ovennevnte har klager også bemerket at det ved beregning av størrelsen på det økonomiske tapet er brukt et takstsystem (VAT 03) som baseres på en formel med utgangspunkt i treets etableringskostnader, og hvor det også tas hensyn til alder, helse og plassering (treets verdi utover ren tømmerverdi). Bruken av et slikt system underbygger utmålingen og størrelsen på det økonomiske tapet som er lagt til grunn i rapporten.

Under enhver omstendighet har klager gjort gjeldende at saken må tas til behandling. Etter klagers syn kan saken behandles slik den er opplyst, og en eventuell avvisning ville undergrave betydningen av å bringe en sak inn for Finansklagenemnda.

Selskapet har i hovedsak anført at Finansklagenemnda bør avvise saken. Etter selskapets oppfatning reiser saken bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d). I foreliggende sak er det ikke mulig å få et klart bilde av hendelsesforløpet kun på bakgrunn av det som er lagt frem skriftlig. Dette gjelder særlig forhold knyttet til at det forelå en muntlig avtale mellom sikrede og G. som felte trærne, og flere andre muntlige uttalelser/utsagn. Videre har sikrede og G. ulike forklaringer om hva som faktisk ble avtalt før trærne ble felt (ord mot ord). For å få tilstrekkelig klarhet i hva som skjedde og hva som ble avtalt, anses det nødvendig med utspørring av parter og vitner. Saken egner seg derfor best med muntlig og umiddelbar bevisførsel i andre organer.

Selskapet anfører subsidiært sikrede ikke har utvist erstatningsbetingende uaktsomhet. Sikrede har forklart at G. fikk i oppdrag å felle noen trær på hennes tomt, og at han i den forbindelse fikk et kart over tomten som klart viste hvor eiendomsgrensen gikk. Det ble også presisert to ganger overfor G. at det kun måtte felles trær på hennes eiendom. I en slik situasjon kan selskapet ikke se at det er grunnlag for å holde sikrede ansvarlig for at det likevel felles trær utenfor tomten. Sikrede har på ingen måte bedt om at de to trærne på klagers eiendom skulle felles, og hun var heller ikke tilstede da disse ble felt. Et eventuelt krav må dermed etter selskapets syn heller rettes mot G. som faktisk felte trærne.

Siden selskapet er av den oppfatning at det ikke foreligger ansvarsgrunnlag i saken, har det ikke tatt stilling til utmålingen ved en eventuell erstatningsutbetaling. Selskapet kan likevel vanskelig se at klager kan kreve dekket hva det vil koste å plante nye fullvoksne trær.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring for felling av trær på klagers tomt.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvoretter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser spørsmål om hva som ble avtalt mellom sikrede og G. som foretok trefellingen. Sikrede og G. har gitt forskjellige forklaringer på hva som ble avtalt. Sikrede hevder at hun ga G. kart over tomten med gjeldende tomtegrenser, og samtidig ba om at det ikke ble felt trær på annen manns tomt. Dette skal også ha blitt tydelig kommunisert i en telefonsamtale mellom sikredes far og G. Klager anfører at G. muntlig har forklart at sikredes fremstilling ikke er riktig, og at han ikke fikk et slikt kart i forkant av oppdraget. Videre skal G. ha fått beskjed om å felle alle trærne ned til veien og rundt svingen, dvs. alt som sperret for utsikten til sikrede. Det var først da det oppstod tvist mellom sikrede og klager at han fikk overlevert et kart over tomtegrensene. Nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til hvilken forklaring som er korrekt og mener ansvarsspørsmålet i denne saken bør belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling, jf. for så vidt FinKN 2018-716 og 2021-223.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).